

Погляд на пакування в Латвії (очима керівника пакувальної асоціації)

Наше особисте знайомство веде свій початок з 2014 р., коли восени ми зустрілися на виставці Riga Food 2014. Саме за пропозицією моєї нинішньої співрозмовниці Івети Крауя, голови Асоціації упаковки Латвії та члена Ради WPO, тоді відбулась зустріч-конференція «Актуальні тенденції пакувальної індустрії на міжнародних та національних ринках». Як результат тієї зустрічі – підписана угода про співпрацю в інформаційному, аналітичному та рекламному напрямках між пакувальними асоціаціями Латвії, Литви, Польщі та України.

Потім були ще зустрічі в Познані, інших містах, телефонні розмови та потужне листування про виконання положень угоди. Аж ось черговий дзвінок. «Я в Києві, – чую знайомий голос Івети. – Пропоную завтра зустрітися». Як дізнався пізніше, Івета Крауя приїхала до Києва на запрошення керівництва ПАТ «Укрпластик» для підготовки міжнародної конференції «Нові можливості дизайну для упаковки», яка відбулася 5 вересня 2016 р. в Ризі напередодні чергової виставки Riga Food.

Наступного ранку ми зустрілися в кафе готелю Redisson, що на Ярославому Валу. Після обговорення поточних справ співпраці наших асоціацій та стану підготовки до чергового засідання Всесвітньої пакувальної організації WPO, куди входять Клуб пакувальників України та Пакувальна асоціація Латвії, домовились записати для журналу «Упаковка» розмову з Іветою Крауя про пакувальну індустрію Латвії. На мою думку, це своєчасна ідея, бо саме зараз українські виробники пакувальної продукції все частіше звертають увагу на пакувальний ринок балтійських країн.

Валерій Кривошей, к.х.н.

– Івето, кілька слів про Пакувальну асоціацію Латвії та завдання, які вона вирішує в своїй роботі.

– Латвійська асоціація пакувальників була заснована в 1995 р., а вже з 1996 р. стала членом Всесвітньої організації WPO. Основною метою Асоціації є сприяння розвитку галузі, впровадженню прогресивних технологій, створенню раціональної системи обробки використаної упаковки, цілеспрямованим комунікаційним відносинам із законодавцем, споживачами та суспільством. Крім того, ми маємо тісні зв'язки з урядом, будучи частиною співпраці Меморандуму неурядових організацій та Кабінету Міністрів Латвійської Республіки. Крім того, Латвійська асоціація пакувальників є членом Латвійської торгово-промислової палати, Латвійської асоціації поліграфічних підприємств, Конфедерації роботодавців Латвії і GS1 Латвії.

Основним нашим проектом є національний конкурс на кращу упаковку «The Best Packaging of Latvia», який ми проводимо з 1996 р. За двадцять років понад 400 підприємств і приватних осіб взяли участь у цьому конкурсі, надіславши понад 800 зразків упаковки та отримавши 425 нагород і дипломів. Конкурс визнано і сертифіковано Всесвітньою організацією пакувальників.

Асоціація пропонує своїм членам допомогу та представництво їх інтересів у державних установах, неурядових організаціях як у Латвії, так і за кордоном. Крім того, вона забезпечує обмін інформацією з актуальних тем пакувальної індустрії, а також проводить семінари, повідомляє про новини галузі. Також Асоціація організовує поїздки фахівців на міжнародні пакувальні виставки та ярмарки.

Екоупаковка для сухофруктів і мюслі «Graci» від «Felici» – переможець національного конкурсу «The Best Packaging of Latvia 2012»

Серія упаковки для бакалійної продукції «VG Kvadra Pak» – переможець міжнародного конкурсу «WorldStar for Packaging 2013»

— **Будь ласка, дайте інформацію про останні події в житті Асоціації.**

— 2015 рік був дуже важливий для нашої Асоціації. Це був двадцятий рік її роботи в галузі пакування. У зв'язку з цією знаменною подією Латвійська асоціація пакувальників організувала велику спеціалізовану тематичну виставку «Трансформація паперу для упаковки», яка проходила в найбільшому культурному центрі Латвії — у Національній бібліотеці. Художня концепція виставки полягала в тому, щоб дати можливість широкій аудиторії зрозуміти історію виникнення паперу і розвиток паперової та картонної упаковки протягом останніх 20 років. Основна частина експозиції була присвячена кращим зразкам упаковки Латвії — переможцям національного конкурсу «The Best Packaging of Latvia» (1996—2015 рр.). Гордість виставки — так званий «Золотий фонд упаковки» — зразки, які отримали міжнародне визнання і нагороди міжнародного конкурсу «WorldStar», який проводить WPO. На виставці були представлені роботи найбільш важливих виробників упаковки Латвії з 1998 р.: деякі широко відомі споживачеві, деякі — менше. Це був візуальний огляд упаковки на різноманітність, інформативність та сучасність у використанні паперу і пакувального картону. Ще одним акцентом виставки був парад різдвяної упаковки, розробленої в Латвії протягом останніх 15—20 років як для місцевого ринку, так і для експорту.

Загалом виставка подала широкий візуальний і інформативний огляд застосування паперової та картонної тари різних форм та дизайну, була корисною для студентів, викладачів та фахівців пакувальної справи. Вона мала великий успіх у всіх відвідувачів.

— **Дайте загальну характеристику пакувальної індустрії Латвії.**

— Латвія — маленька країна з населенням майже 2 мільйони людей. Чи не всю упаковку в Латвії (за винятком деревини) виробляють з імпоротної сировини. Проте упаковку, яку виробляють у Латвії, використовують як у країні, так і експортують.

На сьогодні в країні працює багато малих і середніх компаній, які виготовляють упаковку. Таким чином, характерно, що на місцевому ринку представлена велика різноманітність упаковки, але в невеликих обсягах. Існує інтерес до широкого спектра пакувальних рішень. Тобто, є великий попит на невеликі обсяги друківаних робіт для різних видів упаковки. Останнім часом у Латвії зростає використання натуральних пакувальних матеріалів. Насамперед це стосується деревини. У 2015 р. було експортовано понад 280 тис. т дерев'яної тари. Можна спостерігати розвиток виробництва деяких конкретних видів упаковки. На високому рівні знаходяться роботи з дизайну та конструювання упаковки і тари.

Протягом останніх п'яти років латвійська пакувальна індустрія демонструє значне і досить стабільне зростання як на експортних, так і на імпортованих ринках. З 2010 р. пакувальна індустрія досягла 30 % зростання імпорту та 56 % — експорту. У 2015 р. імпорт пакувальної продукції становив

Багатофункціональна картонна упаковка для «MGS Factory» від «Austra Pak» — переможець міжнародного конкурсу «WorldStar for Packaging 2014»

€ 169 млн, а експорт — € 183 млн. Найбільший експорт був у країни Балтики, Скандинавії та Східної Європи.

— **Як на розвиток пакувальної індустрії Латвії вплинув вступ країни до Європейського Союзу?**

— З 2004 р. протягом 10 років у країні відбувся перехід на європейські норми регулювання в пакувальній індустрії, які стали обов'язковими для Латвії. Все національне законодавство змінювалось відповідно до норм ЄС. Вступ до ЄС тільки допоміг пакувальній індустрії Латвії розвиватися. При цьому виробництво пакувальних матеріалів та упаковки в країні йшло за світовими та європейськими тенденціями. Це — економічність, інформативність, екологічність та зручність упаковки.

Тенденції розвитку упаковки в Латвії підтримуються високим рівнем графічних дизайнерів та конструкторів упаковки. Майже для всіх пакувальних виробів усі зазначені тенденції реалізуються. Наприклад, одними з домінуючих матеріалів для упаковки в Латвії є папір, картон та екологічні матеріали.

Упаковка виробництва «VG Kvadra Pak» — переможець міжнародного конкурсу «WorldStar for Packaging 2014»

Роботи з конкурсу «The Best Packaging of Latvia» на міжнародній виставці «Design Isle»

Роботи з конкурсу «The Best Packaging of Latvia» на міжнародній виставці «Riga Food»

Зразки різдвяної упаковки відомого виробника шоколаду «Laima» на спеціалізованій тематичній виставці «Paper Transformation to Packaging»

— **Як у Латвії утилізують відходи упаковки?**

— Латвійська Зелена крапка як система поводження з відходами упаковки була створена в 2000 р. З того часу її діяльність охопила всю країну, а система розширеної відповідальності виробника співпрацює з 45 партнерами. 2400 пунктів роздільного збирання сміття та 65 сортувальних комплексів по всій Латвії переробляють щорічно до 700 тис. т твердих побутових відходів. Це дало можливість утилізувати та повертати у виробництво як вторинну сировину до 60 % використаної упаковки.

— **Івєто, яке Ваше особисте ставлення до упаковки як споживача продукції?**

— З одного боку, я як спеціаліст з упаковки маю досвід роботи в кондитерській компанії, а також у різних реалізованих проєктах для клієнтів. З другого боку, я оцінюю упаковку з точки зору споживача. Тобто я сиджу нібито на двох стільцях — фахівця та споживача. Проте, коли я дивлюся на упаковку в магазині як споживач, є кілька критеріїв, які я беру до уваги: візуальне враження, зручність у користуванні, наприклад, під час відкриття упаковки, а також відповідність упаковки обраному продукту.

лізованих проєктах для клієнтів. З другого боку, я оцінюю упаковку з точки зору споживача. Тобто я сиджу нібито на двох стільцях — фахівця та споживача. Проте, коли я дивлюся на упаковку в магазині як споживач, є кілька критеріїв, які я беру до уваги: візуальне враження, зручність у користуванні, наприклад, під час відкриття упаковки, а також відповідність упаковки обраному продукту.

— **Івєто, дякую за зустріч та приємну професійну розмову. Радий від того, що співпраця пакувальних асоціацій наших країн зростає. Бажаю нових проєктів та успіхів.**

До зустрічі. *✍*